

VERDEDIG UW KINDEREN TEGEN ERFSCHULDEN

In de praktijk wordt soms onvoorzichtig omgegaan met de redactie van de akte verwerping van nalatenschap waardoor kleinkinderen de schulden van hun grootouders erven.

In een recent vonnis diende de rechtbank de belangen af te wegen van de schuldeisers van de nalatenschap tegen de belangen van minderjarige kleinkinderen doordat hun ouders nalieten om duidelijkheid te verstrekken of de door hen gestelde verwerping van nalatenschap ook gold voor hun kinderen.

In het bijzondere dossier werd door de schuldeisers overgegaan tot dagvaarding van de kinderen van de schuldenaar als ouders en dragers van gezag over hun kinderen en beheerders van hun goederen.

Vermits de ouders -na het verstrijken van de termijnen (zie verder) - geen duidelijk standpunt hadden ingenomen of de nalatenschap ook verworpen werd namens de kinderen – veroordeelde de rechtbank de minderjarige kleinkinderen tot het betalen van de schulden van de nalatenschap.

Hierbij werden de volgende principes gehanteerd:

- Een erfgerechtigde is geenszins verplicht de nalatenschap zuiver te aanvaarden en kan ervoor opteren deze te verwerpen of ze te aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving.
- Een voorafgaande duidelijke wilsuiting is hierbij vereist waarbij de erfgerechtigde op definitieve wijze standpunt inneemt ten aanzien van de goederen van de nalatenschap.
- Gezien de minderjarigheid van de kleinkinderen dient dergelijke handeling gestemd te worden door hun ouders die gerechtigd zijn het optierecht namens de minderjarige uit te oefenen.
- Het is als ouder verboden om de aan een minderjarige toekomende nalatenschap zuiver te aanvaarden zodat slechts twee mogelijkheden ontstaan ofwel de aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving ofwel de verwerping. Daartoe beschikt men over een termijn van 30 jaar vanaf het openvallen van de nalatenschap.
- Schuldeisers van de nalatenschap hoeven echter niet passief af te wachten of het optierecht daadwerkelijk wordt uitgeoefend. Zij kunnen de erfgenamen dagvaarden om hen te dwingen een keuze te maken.

- De kleinkinderen kunnen hun optierecht laten gelden tot de dag van het vonnis dat hen als zuiver aanvaardend erfgenaam veroordeelt in kracht van gewijsde is gegaan, tenzij eerder reeds een daad van zuivere aanvaarding werd gesteld.
- Vermits de ouders - erfgenamen in gebreke blijven om duidelijk standpunt in te nemen omtrent het al dan niet aanvaarden van de nalatenschap, veroordeelt de rechtbank hun kinderen tot zuiver aanvaardende erfgenamen (artikel 800 Burgerlijk Wetboek).

Dat de rechter de minderjarige kinderen veroordeelde tot zuivere erfgenamen werd in de rechtsleer erg bestreden omdat ouders wettelijk een nalatenschap ten voordele van hun minderjarige kinderen enkel kunnen aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving en mits een bijzondere en voorafgaande machtiging van de Vrederechter.

Als oplossing werden voor de schuldeiser twee keuzemogelijkheden aangereikt:

- de minderjarige erfgeëchtigde te laten veroordelen niet tot 'zuiver aanvaardend erfgenaam' maar enkel tot 'onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardend erfgenaam'.
- de aanstelling te vorderen van een 'beheerder ad hoc', belast met de uitoefening van het optierecht namens de minderjarigen en de daaraan verbonden formaliteiten: boedelbeschrijving en machtiging van de Vrederechter.

Wat zijn de gevolgen indien je kinderen (het kleinkind) veroordeeld wordt tot 'onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardend erfgenaam'?

Algemeen

Wie erft 'onder voorrecht van boedelbeschrijving' wordt enkel erfgenaam ten belope van de waarde van de goederen die men uit de nalatenschap verkrijgt zodat schuldeisers hun vordering enkel op deze goederen kunnen verhalen en het privé-vermogen van de betrokkene gevrijwaard blijft.

Opgelet voor de successierechten!

De onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardende erfgenaam wordt wel betalingsplichtig ten aanzien van de fiscus tot alle verplichtingen die voortvloeien uit het wetboek Successierechten. Hij zal niet enkel de successierechten moeten betalen op het aandeel dat hij zelf verwerft uit de nalatenschap maar ook instaan voor de betaling van de successierechten op de goederen die ingevolge de fictieartikelen van het wetboek der Successierechten geacht worden tot de nalatenschap te behoren of verschuldigd zijn door algemene of bijzondere legatarissen (artikel 7, 2de lid wetboek Successie).

Successierecht is een persoonlijke schuld zelfs van de 'onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaardende erfgenaam', zodat deze ook verhaalbaar is op het eigen vermogen van de minderjarige.

De minderjarige heeft er voordeel aan om de nalatenschap eenvoudigweg te verwerpen indien het vermoedelijk en in feite onvindbaar actief aanzienlijk is of het enig noemenswaardige actief van de nalatenschap uitmaakt.

Opgelet voor de inbreng!

Indien de betrokkene een schenking op voorschot van erfdeel ontving en de waarde van deze schenking het wettelijk erfdeel van de begiftigde overtreft, zal hij tot inbreng gehouden zijn vanaf het ogenblik dat de nalatenschap wordt aanvaard of wanneer hij daartoe zou worden veroordeeld.

Bij een verwerping wordt de schenking op voorschot omgevormd tot een schenking buiten erfdeel en is van enige inbreng geen sprake meer. Indien het beschikbaar deel groter is dan het erfdeel zal de begiftigde meer uit het beschikbaar deel ontvangen en doet de niet-begiftigde erfgenaam er beter aan de nalatenschap te verwerpen.

Wat indien niemand reageert?

Indien de ouders in gebreke blijven de nalatenschap in naam van hun kinderen te aanvaarden of te verwerpen, is het voor de schuldeiser aangewezen de aanstelling te vragen van een beheerder ad hoc die belast wordt om het optierecht namens de minderjarige erfgerechtigde uit te oefenen alsmede de daaraan verbonden formaliteiten te vervullen.

Navolgende termijnen zijn relevant:

- De erfgerechtigde beschikt over 3 maanden voor het opmaken van een boedelbeschrijving;
- Hij beschikt over 40 dagen daaropvolgend (of van de dag van de sluiting van de boedelbeschrijving binnen de termijn van 3 maanden) om te aanvaarden of te verwerpen.
- Tijdens deze termijn kan de erfgerechtigde niet tot een keuze worden gedwongen en kan tegen hem/haar geen veroordeling worden verkregen.

René KUMPEN
ARGUS-Advocaten